

Végeselem analízis 3. gyakorlat
(kidolgozta: Aczél Ákos egyetemi tanársegéd, Bojtár Gergely egyetemi tanársegéd)

Feladat: Általánosított síkfeszültségi állapot (gyorsan forgó tárcsa)

Adott

A szerkezet geometriai méretei:

$$D = 400 \text{ mm}$$

$$d = 100 \text{ mm}$$

$$R = 125 \text{ mm}$$

$$\nu = 5 \text{ mm}$$

Az anyag:

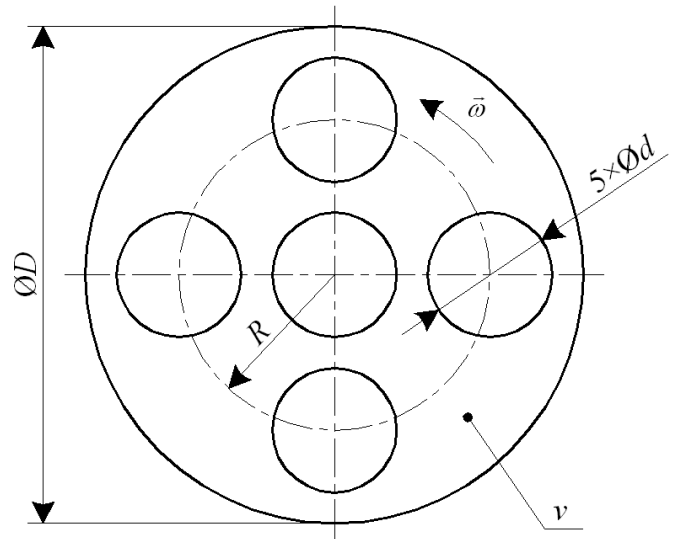
$$E = 2,1 \cdot 10^5 \text{ MPa}$$

$$\nu = 0,3$$

$$\rho = 7800 \text{ kg/m}^3$$

A tárcsa $n = 1440$ 1/min fordulatszámmal forog úgy, hogy a középső furat peremén van megfogva.

A terhelés a forgás miatt fellépő tehetetlenségi erőkől származik.

Feladat

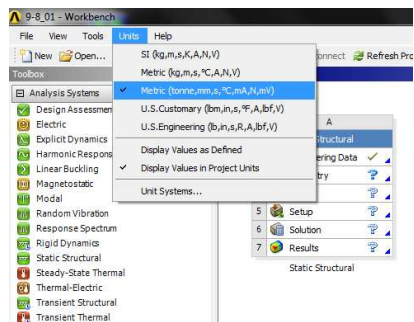
- A tárcsa elmozdulás mezeje és alakváltozása,
- a tárcsa egyes pontjaiban ébredő feszültségek $(\sigma_R, \sigma_\varphi, \tau_{R\varphi}, \sigma_{red})$.

Lépések

Indítsuk el az **ANSYS Workbench 14.0-t**.
Húzzuk át az egérrel a **Static Structural** modult.

Állítsuk be a mértékegységet.

Illusztrációk

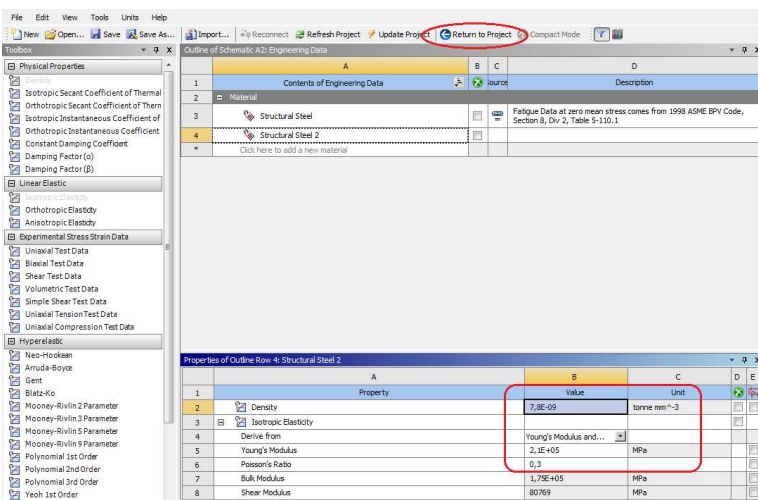
Az **Engineering Data**-re dupla kattintás, majd a **Structural Steel** alatt **Click here too add a new material**. Nevezzük el az új anyagot **Structural Steel 2**-nek.

A baloldali listán a **Linear Elastic**-ből az **Isotropic Elasticity** változatot húzzuk rá a **Structural Steel 2** névre.

Az alul megjelenő táblázatba írjuk be a rugalmassági modulust és a Poisson-tényezőt. Ezután a **Physical Properties**-ből húzzuk át a **Density**-t a **Structural Steel 2**-re. A sűrűséget t/mm^3 -ben kell beírni.

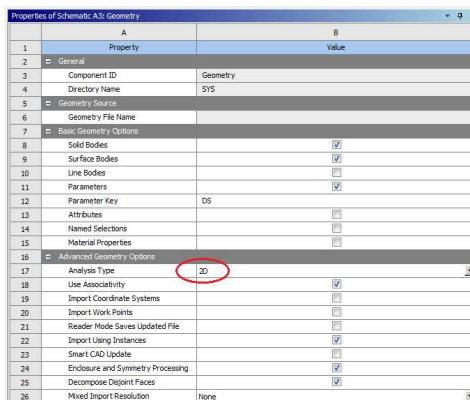
$$\rho = 7800 \text{ kg/m}^3 = 7,8 \text{ t/m}^3 = 7,8 \cdot 10^{-9} \text{ t/mm}^3$$

Térjünk vissza a projekt-ablakhoz a **Return to Project** ikonnal.

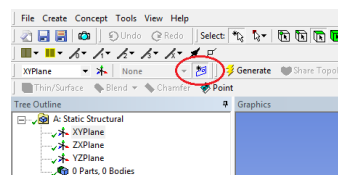

A tárcsa vastagsága jóval kisebb, mint a külső átmérője, és csak a saját síkjában terheljük meg, ezért általánosított síkfeszültségi állapotban modellezzük.

A **Geometry** sort jelöljük ki, és a jobboldalon megjelenő **Properties of Schematic** táblázatban állítsuk be, hogy az analízis típusa **2D-s**.

Indítsuk el a **Design Modeler**-t a **Geometry**-re kétszer rákattintva. Az xy síkon hozzunk létre egy vázlatot. Bal egérrel kijelöljük az **XY Plane**-t, majd a **New Sketch** ikonra kattintunk.

Lépések

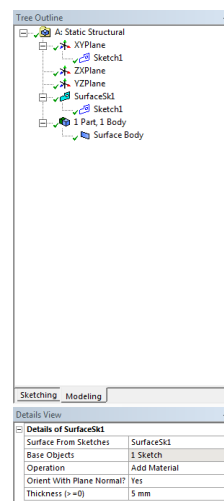
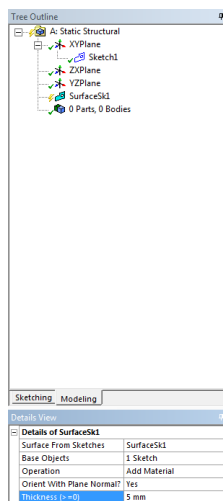
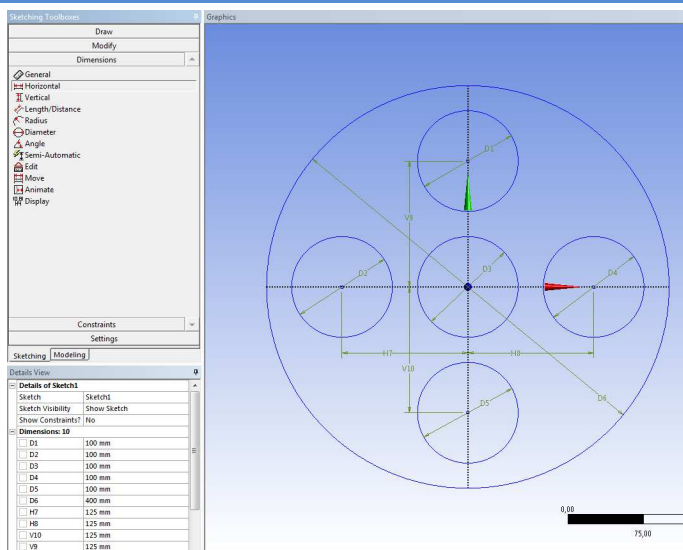
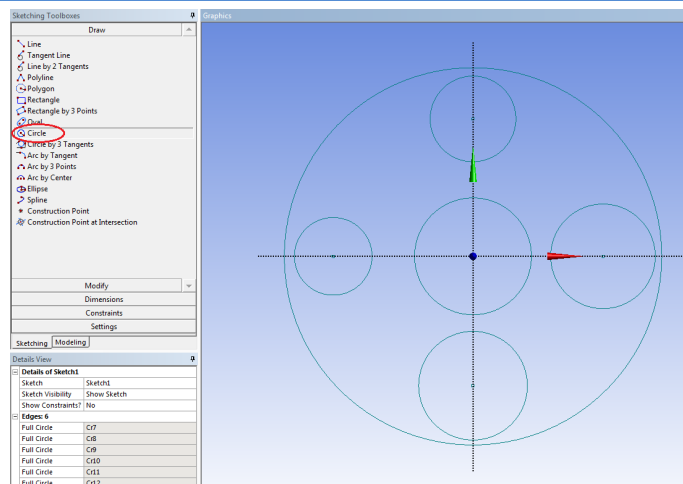
A **Sketching** fül alatt, a **Draw** eszköztárban a **Circle** paranccsal rajzoljuk meg a 6 db kört. Ha egy kör középpontja nincs rajta az adott tengelyen, illetve nincs az origóban, akkor a **Constraints** eszköztárban a **Coincident** paranccsal áthelyezhetjük a pontokat.

Dimensions eszköztárban vegyük fel a 6 db kör átmérőjét a **Diameter**-rel. A középpontok és a tengelyek távolságát a **Horizontal** és a **Vertical** paranccsal méretezzük. A méretek pontos értékét a bal alsó táblázatba írjuk be.

Lépünk át a **Modeling** fülre. Készítsünk felületet a skiccből. A felső menüsorban **Concept** olól válasszuk ki a **Surfaces From Sketches**-t. Bázis objektumnak válasszuk ki a **Sketch1**-et. A táblázat utolsó sorába írjuk be a lemez vastagságát (**Thickness**): 5 mm. Mindezek után **Generate**, amivel elkészült a lemez, mint **Surface Body**.

Lépünk ki a **Design Modeler**-ből, és projekt-ablakon kétszer kattintsunk a **Model**-re.

Illusztrációk

Lépések

A geometria elkezdése előtt megadtuk, hogy az analízis típusa 2D-s lesz. Itt beállítjuk, hogy síkfeszültségi állapotról van szó. Kattintsunk a projektfában a **Geometry**-re. Alul a **Definition / 2D Behavior** legyen **Plane Stress**.

Állítsuk be, hogy a tárcsa anyaga a **Structural Steel 2**. A modellfán jelöljük ki a **Surface Body**-t, és lent a táblázatban a **Material / Assignment**-nél válasszuk ki az általunk megadott anyagot.

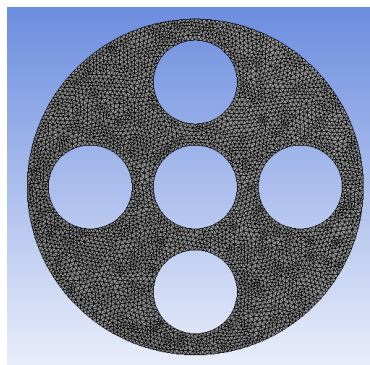
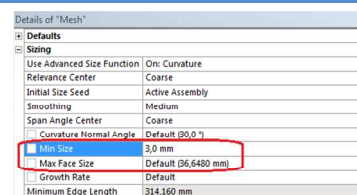
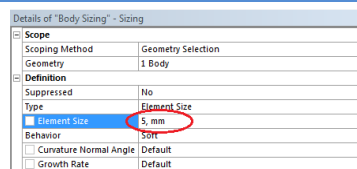
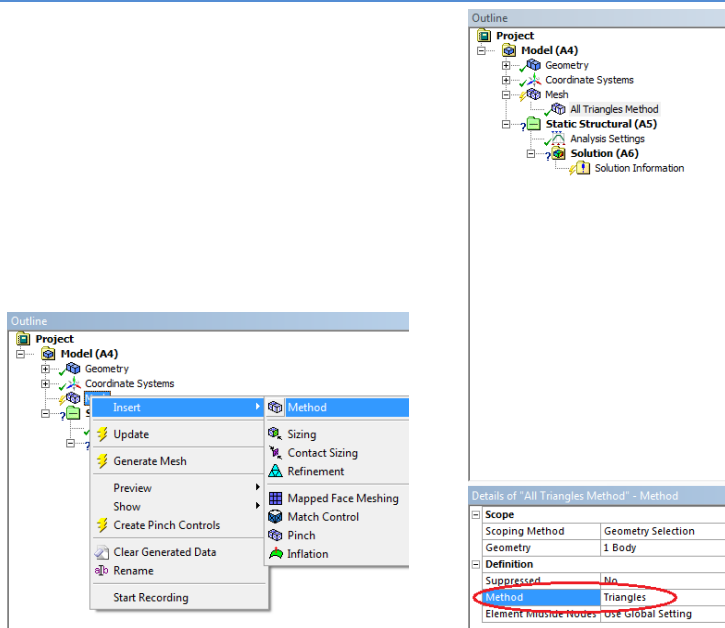
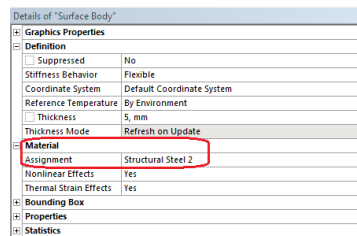
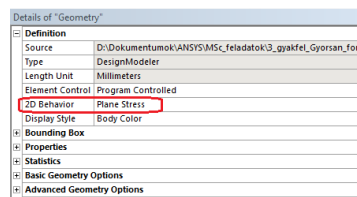
A lemezt másodfokú, 6 csomópontú, háromszög alakú elemekkel osztjuk fel. Adjuk meg, hogy háromszög elemekkel szeretnénk hálózni. A modellfán a **Mesh**-re kattintva jobb egérgomb, **Insert, Method**. Jelöljük ki geometriának a testet, majd állítsuk be a **Method** sorában, hogy **Triangles**. Alapértelmezetten 6 csomópontos háromszög elemekkel hálózza a program. A **Method** alatt az **Element Midside Nodes**-ot vagy **Use Global Setting**-re vagy **Kept**-re tegyük.

A **Mesh**-t kijelölve, jobb egérgomb, **Insert, Sizing**-gal állítsuk be az elemméretet 5 mm-re. A geometria itt is a teljes felület.

A **Mesh**-re kattintva alul nézzük meg a **Details of „Mesh”** táblázatot. Látjuk, a **Sizing**-ben, hogy a **Min Size** alapértelmezetten nagyobb, mint az előbb megadott 5 mm. Ezt írjuk át 3 mm-re.

Ezután kiadjuk a **Mesh, Generate Mesh** parancsot, ami elvégzi a hálózást. A bal alsó táblázatban a **Statistics**-ot lenyitva látjuk, hogy kb. 8000 elem és 16000-17000 csomópont van a modellben.

Illusztrációk

Lépések

A tárcsát a középső furat peremén fogjuk meg. 2D-s feladatról van szó, x és y irányban kell megfogni:

Static Structural (A5), jobb egérgomb, **Insert, Displacement**. Geometriának jelöljük ki a belső furatot, és végezzük el az illusztrációban látható beállításokat.

Adjuk meg, hogy a tárcsa $n = 1440$ 1/min fordulatszámmal forog. Ezt a szögsebesség vektor komponenseivel definiáljuk rad/s mértékegységben.

$$n = 1440 \text{ f/min} = 24 \text{ f/s}$$

$$\omega = 2 \cdot \pi \cdot n = 2 \cdot \pi \cdot 24 = 150,796 \text{ rad/s}$$

$$\vec{\omega} = (150,796 \vec{e}_z) \text{ rad/s}$$

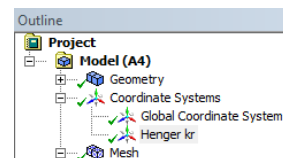
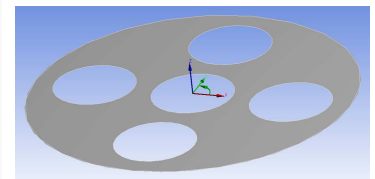
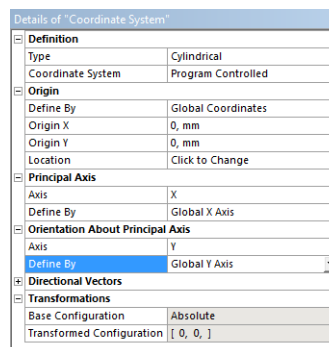
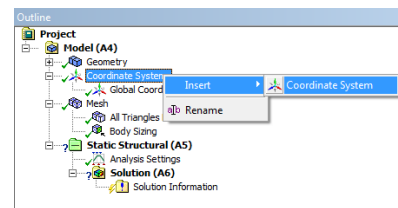
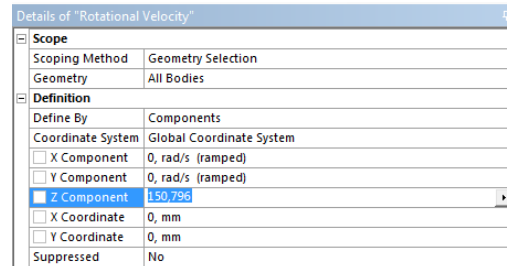
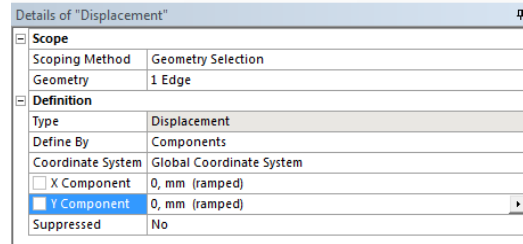
Static Structural (A5), jobb egérgomb, **Insert, Rotational Velocity**. Állítsuk be az illusztráció szerint a paramétereket. A forgás középpontja az origó.

Hozzunk létre egy hengerkoordináta-rendszert, melynek az origója a globális koordináta-rendszer origója lesz. Az eredményeket majd eszerint fogjuk lekérdezni. A modellfán kattintsunk a **Coordinate System**-re, jobb egérgomb, majd **Insert, Coordinate System**.

Alul végezzük el az illusztrációban lévő beállításokat. Ha megtettük ezeket, létrejön a képen látható koordináta-rendszer, melynek elsődleges R tengelye megegyezik az x tengellyel, a másodlagos φ koordináta az R tengelyhez mért szög. A z tengely ugyanaz.

A projektfán átnevezhetjük az új **Coordinate System**-et pl. **Henger kr**-re. Kijelöljük, jobb egérgomb és **Rename**.

Illusztrációk

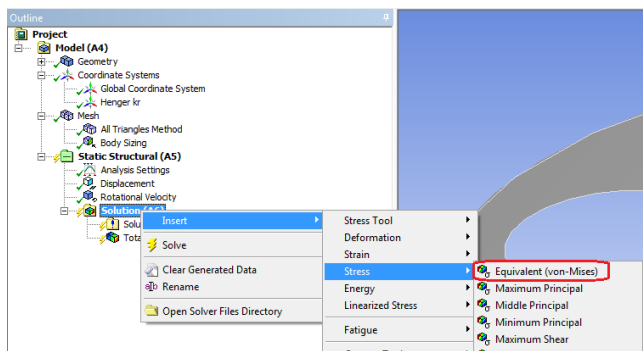

Lépések

Állítsuk be, hogy miket szeretnénk kiszámolni. Nézzük meg a teljes elmozdulás mezőt:
Solution (A6), Insert, Deformation, Total.

Négyféle feszültséget szeretnénk megnézni. A Mises-féle redukált feszültséget az illusztráció szerint adjuk meg.

Illusztrációk

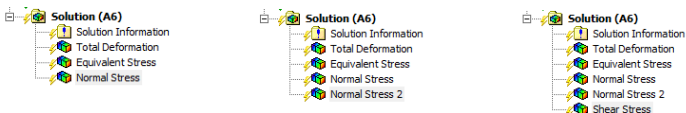
Számoljunk sugárirányú σ_R , érintő irányú σ_φ normálfeszültséget és $\tau_{R\varphi}$ csúsztató-feszültséget. Normálfeszültségeknél az alábbiak szerint induljunk:

Solution (A6), Insert, Stress, Normal.

Csúsztató-feszültségnél a **Shear**-t választjuk a végén.

Az illusztrációban az 1. kép a σ_R , a 2. a σ_φ , a 3. kép a $\tau_{R\varphi}$ beállítását mutatja.

A koordináta-rendszernek mindhárom esetben a **Henger kr**-t választjuk.

Details of "Normal Stress"	
Scope	
Scoping Method	Geometry Selection
Geometry	All Bodies
Definition	
Type	Normal Stress
Orientation	X Axis
By	Time
Display Time	Last
Coordinate System	Henger kr
Calculate Time History	Yes
Identifier	

Details of "Normal Stress 2"	
Scope	
Scoping Method	Geometry Selection
Geometry	All Bodies
Definition	
Type	Normal Stress
Orientation	Y Axis
By	Time
Display Time	Last
Coordinate System	Henger kr
Calculate Time History	Yes
Identifier	

Details of "Shear Stress"	
Scope	
Scoping Method	Geometry Selection
Geometry	All Bodies
Definition	
Type	Shear Stress
Orientation	XY Plane
By	Time
Display Time	Last
Coordinate System	Henger kr
Calculate Time History	Yes
Identifier	

Indítsuk el a számítást a modellfán **Static Structural (A5)**-öt kijelölve, majd jobb egér és **Solve**, vagy a **Solve** ikon alatt a **My Computer**-rel.